

Toolbox Synodaliteit:

Samen op weg naar een synodale kerk

VERBONDEN MET ELKAAR IN CHRISTUS

Wat raakt mijn hart?

Wat roept weerstand op?

Wat is mijn persoonlijke visie?

Welke vruchten van het gesprek willen we delen?

VOORBEREIDEN SYNODAAL GESPREK

Een synodaal gesprek is een gesprek in de Geest: een dynamiek van onderscheiding in de synodale Kerk. Dit gesprek is gebaat bij ontvankelijkheid. We luisteren goed naar elkaar en laten iedereen aan het woord. Het is geen debat of discussie waarbij het gaat om gelijk of ongelijk hebben of krijgen. Synodaliteit leer je door het te doen.

We proberen te ontdekken wat de Heilige Geest ons te zeggen heeft en wat wij elkaar vanuit die ervaring te vertellen hebben. Gebed en stilte zijn nodig in dit proces van onderscheiding.

Een synodaal gesprek kan in elke situatie worden toegepast: in een geloofsgesprek, bij een catechese over de sacramenten, bij een themabespreking, maar ook op een parochieavond over de toekomst van de parochie, een beleidsplan of kerksluitingen.

Deze handreiking biedt een eenvoudige opzet om hiermee in je eigen parochie of geloofsgemeenschap aan de slag te gaan. Het kan ook gebruikt worden om concrete ideeën te verzamelen en bespreken. Daarvoor is de template bouwstenen toegevoegd op de laatste pagina.

“Het ‘Gesprek in de Geest’ is nodig om te begrijpen dat deelname aan een synodaal proces deelname aan de Kerk is. We moeten in de eerste plaats leren om op veel verschillende manieren naar de Heilige Geest te luisteren en deel te nemen aan een spirituele reis, zowel individueel als in gemeenschap.”

Paus Leo XIV

VOORAF

1. Vraagstelling voorbereiden:

- Formuleer de vraag synodaal en missionair.
Dat betekent dat er ruimte is voor persoonlijke verschillen.
- Bepaal binnen welk kader dit gesprek plaatsvindt en geef dat duidelijk aan.
- Formuleer de verwachtingen over het gesprek en wat er gebeurt met de resultaten, inzichten en vruchten van het gesprek. Het geven van suggesties en inspiratie ter voorbereiding op het vraagstuk kan helpend zijn.

2. Inplannen:

Kies een datum, tijdstip en locatie. Zorg bij voorkeur voor één ruimte waar alle deelnemers samen kunnen zijn. Met stoelen en -indien mogelijk- ronde tafels voor 6-10 personen. Een synodaal gesprek duurt 2-3 uur.

3. Uitnodigen:

Nodig deelnemers tijdig uit, met heldere verwachtingen en vraagstelling. Van ieder wordt een persoonlijke voorbereiding verwacht.

4. Rolverdeling:

Zorg voor een goede rolverdeling. Gebruik de handleiding op pagina 2.

- Maak een tafelindeling van mensen met verschillende achtergronden per tafel.
- Selecteer gespreksleiders en geef hen een duidelijke instructie.
- Stel per tafel een verslaggever aan.

5. Materiaal:

Zorg voor een synodaal gespreksformulier voor iedere deelnemer (pagina 3) en een antwoordkaart per tafel (pagina 4).

TIJDENS DE BIJENKOMST

1. Ontvangst:

Met koffie en thee. Iedere deelnemer ontvangt zijn tafelnummer bij binnenkomst. Zorg dat de formulieren reeds op de tafels liggen.

2. Opening:

- Welkom met korte uitleg
- Eventuele inleiding bij vraagstelling en verwachtingen.
- Samen bidden van het Adsumus gebed.

3. Ronde 1 - Delen en luisteren:

Korte kennismaking aan tafel. Daarna nodigt de gespreksleider iedereen om de beurt uit om zijn persoonlijke bijdrage op de voorliggende vraag in 2-4 minuten te delen. We respecteren het ritme van luisteren, spreken en stilte. De andere deelnemers mogen niet reageren of vragen stellen. Ze maken wel aantekeningen.

4. Stilte en gebed:

Aan het einde van de ronde wordt iedereen stil en gaat na welke inbreng het hart raakte en wat weerstand opriep. We maken daar persoonlijke notities van als voorbereiding op de volgende ronde.

5. Ronde 2 - Reflecteren :

Met focus op de centrale vraag wordt iedereen uitgenodigd om, geleid door de Heilige Geest, kort te delen van wat in de eerste ronde gehoord is: *“Wat raakt mijn hart het meest tijdens het luisteren?”* Daarna deelt iedere deelnemer het antwoord op de vraag: *“Wat roept weerstand op?”* Ook nu bewaken we het ritme van delen en luisteren.

6. Stilte en gebed

Vanuit de stilte en gebed onderscheiden we welke vruchten van het gesprek we willen meenemen. We maken persoonlijke notities als voorbereiding op de volgende ronde.

7. Ronde 3 - Samen bouwen:

Iedereen deelt welke vruchten hij wil meenemen uit het gesprek, op basis van wat eerder naar voren kwam. Wat zijn de belangrijkste overeenkomsten, verschillen en obstakels? Het is in deze ronde belangrijk om samen antwoorden te formuleren. Als de tijd het toelaat houden we een verdiepend gesprek om inzichten te delen. We blijven aandacht hebben voor het synodaal luisteren naar elkaar.

8. Tot slot:

- Dankwoord, eventuele reflectie en afsluitend gebed.
- De antwoordkaarten worden ingeleverd.
- Afspraken over vervolg en verslag.

9. Optioneel: informeel samenzijn

ROLVERDELING SYNODAAL GESPREK

Een synodaal gesprek is een gesprek in de Geest waarbij we met een open en ontvankelijke houding aandachtig luisteren naar elkaar. Iedereen komt aan het woord om de persoonlijke bijdrage te delen op de voorliggende vraag of tekst. We proberen te ontdekken wat de Heilige Geest ons te zeggen heeft. Een ritme van gebed, stilte, spreken en luisteren zijn nodig in dit proces van onderscheiding.

ROLLEN

Gespreksleider

bewaakt het ritme van spreken, luisteren en stilte

Voor een goed synodaal gesprek is de rol van de gespreksleider belangrijk. Hij bewaakt het ritme van spreken, luisteren en stilte. Hij geeft het woord, begrenst (indien nodig) de tijd en bedankt.

Deelnemer

spreekt, luistert en maakt persoonlijke notities

Iedereen maakt persoonlijke aantekeningen van wat het hart raakt of weerstand oproept bij het luisteren naar de ander. We houden het gesprek gestructureerd en waardevol voor alle deelnemers.

Verslaggever

maakt kort verslag op de antwoordkaart

De verslaggever vult op de antwoordkaart de conclusies van het tafelgesprek in. Er wordt afgesloten na het toetsen op gezamenlijke instemming voordat het gedeeld wordt als kort verslag van het gesprek.

HANDLEIDING GESPREKSLEIDER

Ronde 1 en 2: De gespreksleider nodigt iedereen om de beurt uit om hun persoonlijke bijdrage op de voorliggende vraag te delen. De gespreksleider houdt hierbij regie op de vastgestelde tijd. Het kan fijn zijn daarvoor een timer te gebruiken. Als iemand te lang doorspreekt verzoekt hij vriendelijk af te ronden. Hij bedankt voor de bijdrage als afsluiting van het spreken. Na enkele seconden stilte geeft hij de volgende persoon het woord.

De andere deelnemers luisteren en mogen niet reageren of vragen stellen. Ze kunnen wel aantekeningen maken.

Stilte en gebed:

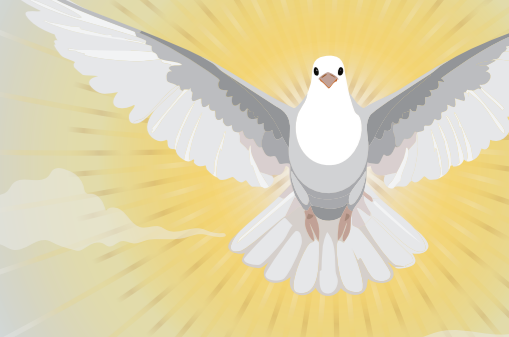
Aan het einde van de ronde 1 en 2 wordt iedereen stil en gaat na welke inbreng het hart raakte en wat weerstand opriep. We maken daar persoonlijke notities van zodat het gedeeld kan worden in de volgende ronde.

Ronde 3: We onderscheiden welke vruchten we mee willen nemen uit het gesprek: Wat zijn onze antwoorden op de vragen? Wat zijn de belangrijkste overeenkomsten, verschillen of obstakels? We blijven aandacht hebben voor het synodaal luisteren naar elkaar. We gaan samen in dialoog, op basis van wat eerder naar voren kwam. Als de tijd het toelaat start hij een verdiepend gesprek om inzichten te delen.

De gespreksleider zorgt dat men focus houdt op de voorliggende vragen. Hij zorgt dat getoetst wordt op instemming over de antwoorden als groep.

VERBONDEN MET ELKAAR IN CHRISTUS: SYNODAAL GESPREK

Kompas voor de toekomst

Samen op weg naar een synodale kerk: **gemeenschap, participatie, zending**

Vanuit een afwisselend ritme van luisteren, spreken, stilte en gebed, kunnen we ieders stem horen.

De Heilige Geest helpt ons daarbij om te onderscheiden waartoe we geroepen zijn.

Opening met Adsumus gebed

Wij staan voor U, Heilige Geest,
terwijl wij bijeenkomen in uw naam.
U alleen hebben wij om ons te geleiden,
maak dat U thuis bent in ons hart;
leer ons de weg die wij moeten volgen
en hoe wij deze moeten gaan.
Wij zijn zwakke mensen en zondaars;
laat niet toe dat wij de wanorde bevorderen.
Laat onwetendheid ons niet op de verkeerde weg brengen,
noch partijdigheid ons handelen beïnvloeden.
Maak dat wij in U onze eenheid vinden,
opdat wij samen kunnen gaan naar het eeuwige leven
en ons niet verwijderen van de weg van de waarheid
en van wat juist is.
Dat alles vragen wij U,
die overal en in iedere tijd werkzaam bent,
in de gemeenschap van de Vader en de Zoon,
in de eeuwen der eeuwen.
Amen

Welkom & introductie

30 - 45 min

Eerste ronde:
Delen & luisteren

Delen & luisteren:

Ieder krijgt om de beurt ruimte om de eigen bijdrage te delen. De anderen luisteren met aandacht en respect. Noteer wat je hart raakt en wat weerstand oproept.

Stilte & Gebed

30 - 45 min

Tweede ronde:
Reflecteren

Reflecteren:

Iedereen deelt, van wat de anderen gezegd hebben, wat het meest is blijven resoneren: wat raakt het hart en wat roept weerstand op? Men laat zich hierbij leiden door de Heilige Geest.

Stilte & Gebed

30 - 45 min

Derde ronde:
Samen bouwen

Samen bouwen:

Welke vruchten willen we meenemen uit het gesprek? Wat zijn de belangrijkste overeenkomsten, verschillen, obstakels of nieuwe vragen? Sluit af met een samenvatting van het gesprek.

Slotgebed van dankzegging

Vraagstelling:

Persoonlijke voorbereiding: eigen bijdrage

Wat raakt mijn hart?

Wat roept weerstand op?

Samen bouwen: de vruchten van het gesprek

*"Wij zijn de tijden.
Zoals wij zijn, zo zijn de tijden."*

Augustinus

*"Ik roep op tot een Kerk die zoekt
naar vrede, liefde en nabijheid."*

Paus Leo XIV

*"De hoop, dat is Christus zelf,
de gave van de Heilige Geest."*

Paus Franciscus

BISDOM

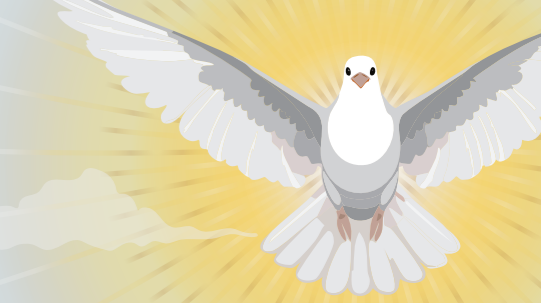
ROERMOND

VERBONDEN MET ELKAAR IN CHRISTUS: ANTWOORDKAART SYNODAAL GESPREK

Kompas voor de toekomst

Samen op weg naar een synodale kerk: **gemeenschap, participatie, zending**

*Vanuit een afwisselend ritme van luisteren, spreken, stilte en gebed, kunnen we ieders stem horen.
De Heilige Geest helpt ons daarbij om te onderscheiden waartoe we geroepen zijn.*

Wat spreekt ons zeer aan?

*“Wij zijn de tijden.
Zoals wij zijn, zo zijn de tijden.”*

Augustinus

Wat roept weerstand op?

*“Ik roep op tot een Kerk die zoekt
naar vrede, liefde en nabijheid.”*

Paus Leo XIV

*“De hoop, dat is Christus zelf,
de gave van de Heilige Geest.”*

Paus Franciscus

Overige vruchten van het gesprek

Datum:

Tafelnummer:

BISDOM

ROERMOND

VERWERKEN ANTWOORDKAARTEN OP SYNODALE WIJZE

Kompas voor de toekomst

Communicatieprincipes

- Begrijpelijkheid
- Waarheid
- Juistheid / legitimiteit
- Waarachtigheid

Verbinden:

- Gemeenschappen
- Collegiale raadpleging
- Adviesgremia
- Verantwoordelijken

Vorbereiden
vraagstuk en proces

Synodaal gesprek

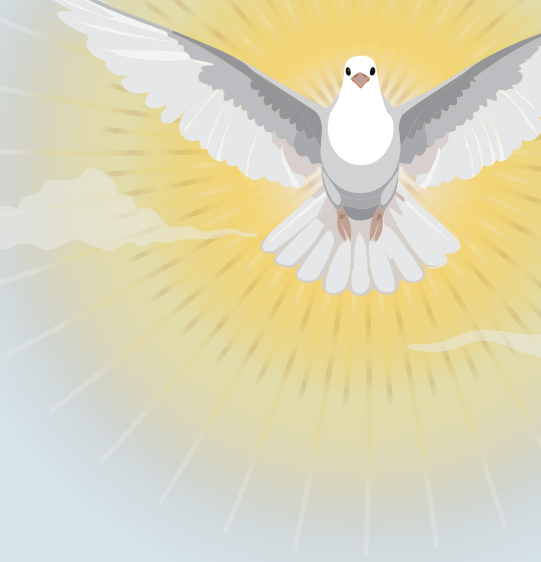
Besluit-
vorming

SYNODAAL PROCES

Evalueren

Uitvoeren

Af-
ronden
af-
blijsturen

Verwerken antwoordkaarten

Synodaal
gesprek

1

2

3

4

Besluitvorming

5

Uitvoeren

De antwoord- kaarten lezen

- Persoonlijke bijdragen
- Synodale bijeenkomsten
- Samenvatting van het gesprek

Hoofdpunten identificeren

- Antwoord op de hoofdvragen
- Overige suggesties
- Persoonlijke ervaringen
- Goede voorbeelden

Document opstellen

- Vraagstelling en context
- Generieke inzichten en bevindingen
- Concrete suggesties en stappen
- Communicatie en veranderaanpak

Besluitvorming vraagstuk

- Belangenvertegenwoordiging
- Transparante overweging en feiten
- Beslissing onderbouwen
- Heldere verwachtingen creëren
- Actie en uitvoeringsplan

Communicatie en presentatie

- Document en besluitvorming breed delen
- Transparantie in doelen, gedrag en informatie
- Consistente werkwijze

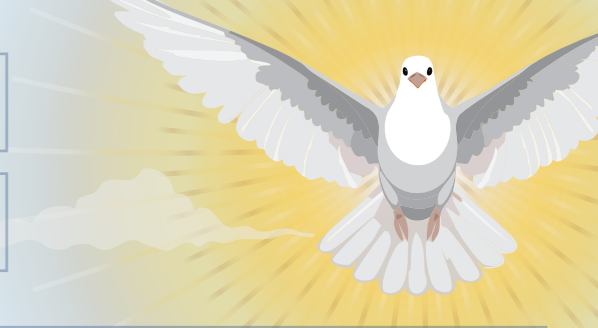
VOORSTEL BOUWSTENEN/ACTIVITEITEN

Samen op weg naar een synodale kerk: **gemeenschap, participatie, zending**

vanuit innerlijke vrijheid, nederigheid, gebed, wederzijds vertrouwen, openheid voor vernieuwing en overgave aan Gods wil

Naam:

Bouwsteen:

1. Wat is mijn voorstel voor een bouwsteen?

a. Beschrijf de activiteit kernachtig

b. Welke impact realiseren we daarmee?

c. Wat zijn goede voorbeelden?

2. Waar gaan we deze bouwsteen realiseren?

Wat doet de kerk in de toekomst?

In welke categorie past deze bouwsteen?

☐ Liturgie	☐ Gemeenschap	☐ Geestelijke begeleiding
☐ Caritas	☐ Gebouw	☐ Anders:
☐ Vorming	☐ Organisatie	____
☐ Catechese	☐ Fondsenwerving	

3. Hoe gaan we deze bouwsteen realiseren?

Voor welke doelgroepen is deze bouwsteen?

☐ Gezin	☐ Ouderen	☐ Anders:
☐ Jongeren	☐ Niet-kerkelijken	____
☐ Zoekenden	☐ Hulpbehoevenden	

4. Waarom is deze bouwsteen gewenst?

Wie hebben we daarbij nodig?

☐ Priester	☐ Diaken	☐ Pastoraal medewerker
☐ Leek	☐ Bestuur	☐ Anders:

Licht toe welke competenties nodig zijn

5. Welke uitdagingen zijn er?

6. Welke investering vraagt dit?

Tijd

Geld

7. Waarmee kunnen we stoppen?

Zodat we ruimte creëren voor deze nieuwe bouwsteen

BOUWEN AAN DE TOEKOMST VANUIT DE BOUWSTENEN: SELECTEREN, PRIORITEREN EN STAPPEN ZETTEN

Stap 1: Individueel selecteren en prioriteren

Individueel beoordelen van de bouwstenen en kies individueel een top drie van bouwstenen in de categorieën:

Laaghangend fruit (**NOW**)

Vernieuwend (**WOW**)

Verrassend/complex (**HOW**)

Stap 2: Samen selecteren en prioriteren

Beoordelen welke bouwstenen per categorie het meest prominent naar voren komen.

Selecteer een top vijf per categorie.

Bespreek de overige verschillen.

